

Vrij CLB Trikant

@Tielt Grote Hulststraat 55 bus 1 8700 Tielt 051 42 66 42
@Roeselare Kattenstraat 65 8800 Roeselare 051 25 97 00
@Izegem Meensestraat 171 8870 Izegem 051 30 13 61
www.clbtrikant.be - info@clbtrikant.be

Soort document	Bijlagen
Gebruikt voor	Scholen
Datum verspreiding	01/09/22
Vervaldag	31/08/23
Verantwoordelijke	Directieteam CLB Trikant + SAM

BIJLAGE : Leerlingenbegeleiding inzake leerplichtcontrole

A. OPDRACHT CLB:

1. Versterken schoolteam: signaalfunctie en consultatieve leerlingenbegeleiding

Een CLB kan een **school ondersteunen** bij het uitbouwen van een preventief spijbelbeleid: bij de analyse van gegevens rond afwezigheden, bij het opstellen van het schoolreglement, bij het informeren van ouders en leerkrachten (bijvoorbeeld op de klassenraad) of bij het creëren van een positief schoolklimaat. Scholen en CLB's bespreken dit ondersteuningsbeleid jaarlijks en leggen de nodige **afspraken** vast.

2. Aanbodgestuurde leerlingenbegeleiding: leerplichtopvolging

In het kader van de wettelijke opdracht van de overheid om de leerplicht van minderjarigen af te dwingen, begeleiden wij vanuit het CLB leerplichtige jongeren (**en hun ouders**) die, behoudens ingeval van huisonderwijs, niet zijn ingeschreven in een school of die zijn ingeschreven maar die deze school niet regelmatig bezoeken.

Deze begeleiding heeft tot doel de minderjarige met leerplichtproblemen opnieuw in te schakelen in het onderwijsproces zodat hij/zij opnieuw voldoet aan de bepalingen inzake leerplicht.

Voor het realiseren van de opdracht leerplichtopvolging kunnen volgende kernactiviteiten worden ingezet: onthaal, vraagverheldering, handelingsgericht advies, handelingsgerichte diagnostiek, draaischijffunctie en begeleiding.

Zie [Omzendbrief 'operationalisering van de leerlingenbegeleiding', 14/06/2018](#)

Art. 11

Om kleuterparticipatie te bevorderen, schoolse achterstand te vermijden, spijbelen en vroegtijdig schoolverlaten te voorkomen meldt de school afwezigheden van leerlingen aan het CLB en overlegt hierover. Specifiek gaat het over volgende situaties:

- elke leerling in het kleuteronderwijs van wie de ontwikkeling en het leerproces bedreigd worden door beperkte aanwezigheid;
- elke leerling die door de frequentie en de aard van zijn afwezigheden zijn schoolloopbaan in het gedrang brengt, ongeacht de gehanteerde wettigheden;
- elke leerling die vijf of meer halve dagen per schooljaar problematisch afwezig is. Als de leerling dreigt niet te voldoen aan de wet van 29 juni 1983 betreffende de leerplicht, en als hij of zijn ouders herhaaldelijk niet ingaan op het hulpaanbod van het centrum, samen met en op initiatief van de school, kan de school dat in overleg met het centrum melden aan het Agentschap voor Onderwijsdiensten;
- elke leerling die afwezig is wegens preventieve schorsing als bewarende maatregel of wegens tijdelijke uitsluiting als tuchtmaatregel in het secundair onderwijs of tuchtsanctie in het basisonderwijs;
- elke leerling die afwezig is wegens definitieve uitsluiting als tuchtmaatregel in het secundair onderwijs en als tuchtsanctie in het basisonderwijs. Bij definitieve uitsluiting zoekt de school, samen met het centrum, de leerling en de ouders, een nieuwe school voor de leerling. Deze maatregel is nieuw voor leerlingen en scholen basisonderwijs.

Hieronder beschrijven we per doelgroep welke procedure wordt gevolgd:

1. Leerlingen in het kleuteronderwijs van wie de ontwikkeling en het leerproces bedreigd worden door beperkte aanwezigheid

Kwaliteitsvol kleuteronderwijs is belangrijk voor de cognitieve, sociale en emotionele ontwikkeling van elk kind. Het begrip kleuterparticipatie verwijst zowel naar de inschrijving in het kleuteronderwijs als naar een zo groot en zo regelmatig mogelijke aanwezigheid in de klas.

Sinds het schooljaar 2020-2021 werd de leeftijd vanaf wanneer de leerplicht geldt, verlaagd naar 5 jaar. De verlaging van de leerplicht moet de kleuterparticipatie verder omhoog helpen. Dit betekent dat de afwezigheid van kleuters van 5 jaar dan ook onder de leerplichtopvolging valt.

De leerplicht houdt in dat de leerlingen 290 halve dagen daadwerkelijk aanwezig moeten zijn. De directeur kan echter wel beslissen of een afwezigheid van een 5-jarige kleuter als aanvaardbaar beschouwd wordt. Als de afwezigheid volgens de directeur aanvaardbaar is (vb. langdurige ziekte, revalidatie,...), dan telt dit mee voor het bereiken van de 290 halve dagen. Indien de 5-jarige geen 290 halve dagen aanwezig is, beslist de klassenraad of het kind mag instappen in het gewoon lager onderwijs.

Kan een afwezigheid niet gewettigd worden, dan is deze kleuter onwettig afwezig (code B). Bij problematische afwezigheden start de school, samen met het CLB een begeleidingstraject.

Meer informatie over kleuterparticipatie en hoe ermee aan de slag te gaan, is te vinden op: <https://www.onderwijs.vlaanderen.be/kleuterparticipatie>

2. Leerlingen die hun schoolloopbaan in het gedrang brengen door frequentie en aard van hun afwezigheden, ongeacht de gehanteerde wettigheden

Leerlingen kunnen om verschillende redenen afwezig zijn op school. Indien deze afwezigheden er echter voor kunnen zorgen dat hun schoolloopbaan in het gedrang komt, onderneemt het CLB samen met de school acties. Deze acties moeten ertoe leiden dat de afwezigheden niet of in zo beperkt mogelijke mate resulteren in schoolse achterstand.

Mogelijke afwezigheden die kunnen leiden tot schoolse achterstand:

Chronische ziekte:

Wanneer een bepaald chronisch ziektebeeld leidt tot verschillende afwezigheden zonder dat een doktersconsultatie noodzakelijk is (vb. astma,...), kan na samenspraak met de CLB-arts, de ouder en de behandelende geneesheer één medisch attest volstaan. Wanneer een afwezigheid om deze reden zich dan effectief voordoet, volstaat een attest van de ouder van de chronisch zieke leerling.

Bij start van een attest chronische ziekte is het aangewezen een overleg te plannen met school, ouders en CLB. We vragen aan de school om maandelijks de afwezigheden door te geven.

Indien er vermoeden is van misbruik van deze maatregel, worden de ouders en de CLB arts op de hoogte gebracht door de schooldirectie.

Het CLB beschikt daarvoor over de nodige standaarddocumenten, te vragen aan het medisch team binnen het CLB.

3. Elke leerling die vijf of meer halve dagen per schooljaar problematisch afwezig is

De school brengt het CLB op de hoogte van de problematische afwezigheden (geregistreerd met B-codes) van de leerlingen. Dit is een verplichting vanaf 5 halve lesdagen. De school maakt op dat moment ook een begeleidingsdossier op.

Het informeren van het CLB kan gebeuren op een **MDO** of een **cel leerlingenbegeleiding** of op een daartoe georganiseerde **spijbelcel**.

Het CLB start een begeleiding op en maakt hiervan nota in het dossier van de leerling. In overleg en in samenspraak met de school wordt per leerling afgesproken **welke begeleidingsstappen nodig zijn**.

Indien noodzakelijk kan het CLB **samenwerken met andere diensten** uit de gezondheids- en welzijnssector.

Na overleg tussen school en CLB kan geoordeeld worden dat inschakeling van de **lokale politie** nodig is. Dit gebeurt steeds door de school zelf.

Vanaf **30 halve dagen problematische afwezigheden** dient de school melding te maken bij het Agentschap voor onderwijscommunicatie.

Problematische afwezigheden kunnen een zorgwekkend karakter krijgen. Ongeacht het feit of het gaat over manifeste onwil, of zelfs tegenwerking van de betrokken personen, zal blijken dat alle begeleidingsinspanningen van de school tevergeefs zijn. Indien het een jongere betreft die nog tenminste één schooljaar leerplichtig is, dan kan de school/CLB, als ze dit opportuun achten, het dossier overmaken aan AgODi onder de titel '**zorgwekkend dossier**'.

Hiervoor bestaat een meldingsdocument: [Melding van een zorgwekkend dossier](#)

Medische attesten:

Een attest omwille van medische redenen mag als problematisch geregistreerd worden indien:

- op het attest een vermelding staat van **dixit**. Dit verklaart dat de arts het attest opmaakt op verklaring van de patiënt.
- het gaat om **een geantedateerd attest** (attest geschreven na de ziekteperiode waardoor arts de ziekte zelf niet heeft kunnen vaststellen) of wanneer de begin- en/of einddatum zijn aangepast.
- de reden van afwezigheid niets te maken heeft met de medische toestand van de leerling.

Mocht er twijfel of bezorgdheden zijn omtrent de afwezigheden naar aanleiding van (veelvuldige) doktersattesten, kan het CLB na overleg en indien noodzakelijk, contact opnemen met de behandelende arts. Het is aangewezen dat de ouders hiervan op de hoogte gebracht worden/zijn.

4. Elke leerling die afwezig is wegens preventieve schorsing als bewarende maatregel of wegens tijdelijke uitsluiting als tuchtmaatregel in het secundair onderwijs of tuchtsanctie in het basisonderwijs

Leerlingen die geschorst worden en/of tijdelijk de lessen niet kunnen/mogen volgen, worden indien begeleiding wenselijk is, doorgegeven aan het CLB. In overleg wordt bekeken aan welke voorwaarden de leerling moet voldoen tijdens de tijdelijke uitsluiting. Eventueel kan het CLB, na overleg met de school en in samenspraak met leerling en/of ouders, kijken voor een schoolvervangende invulling.

5. Elke leerling die afwezig is wegens definitieve uitsluiting als tuchtmaatregel in het secundair onderwijs of tuchtsanctie in het basisonderwijs

Elke leerling die omwille van een tuchtprocedure de school definitief wordt ontzegd, dient doorgegeven te worden aan het CLB. Het CLB en de school staan de leerling en ouder(s) bij in het noodgedwongen zoeken naar een andere school of onderwijsvorm.

Uit [omzendbrief BaO/2014/04](#): 5.2. ...

Een definitieve uitsluiting kan pas uitgevoerd worden na het doorlopen van een procedure die de rechten van verdediging waarborgt en waarin dezelfde principes gehanteerd worden als deze vermeld bij tijdelijke uitsluiting (zie punt 4.3). Bijkomend moet bij een definitieve uitsluiting de klassenraad (voorafgaand advies) uitgebreid worden met een vertegenwoordiger van het CLB. Deze vertegenwoordiger van het CLB heeft een adviserende stem.

Uit [omzendbrief SO64](#): 6.2.5. ...

Voorafgaand aan de beslissing tot definitieve uitsluiting, moet het advies van de begeleidende klassenraad worden ingewonnen. Gezien het ingrijpende karakter van definitieve uitsluiting, moet een dergelijke beslissing immers goed worden overwogen en breed worden gedragen. In de klassenraad zetelt, met adviesbevoegdheid, ook een personeelslid van het CLB waar de school mee samenwerkt...

Om deze aanwezigheid zoveel als mogelijk te garanderen bevaart de school de betrokken CLB-medewerker(s) omtrent de mogelijkheid aanwezig te zijn op deze klassenraad en zoekt een moment dat voor beiden haalbaar is.

Indien de leerling de school definitief wordt ontzegd, staan het CLB en de school de leerling en ouder(s) bij in het noodgedwongen zoeken naar een andere school.

B. AANPAK VOLGENS ZORGCONTINUÛM

In deze rubriek beschrijven we de taken van de school en CLB inzake leerplichtopvolging volgens de fasen van het zorgcontinuüm.

FASE 0

School	CLB
<p><u>Zorgen voor een goed inschrijvingsbeleid</u> :</p> <ul style="list-style-type: none"> * Tijd maken voor een intakegesprek * Ouders en leerlingen goed informeren over het belang van naar school komen * Duidelijke informatie geven over de werking van de school, afspraken en regels * Waar nodig gebruik maken van pictogrammen, klare taal en indien nodig inschakelen van een tolk, brugfiguur, samenwerking Sociaal Huis,... * Toelichting schoolreglement met wettelijke info rond aan- en afwezigheden * Duidelijke informatie geven over wat kan en wat kan niet: afwezigheidsbriefjes ouders, doktersattesten,... * Afwezigheden in het verleden bekijken en doornemen * ... <p><u>Zorgen voor een goede opvang in de klas:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> * Leerkrachten sensibiliseren rond hoe omgaan met leerlingen die regelmatig afwezig zijn, hoe reageren als ze na periode van afwezigheid terugkeren (basishouding hieromtrent). * Andere leerlingen betrekken in het terug op school krijgen van afwezige leerling. * Aandacht hebben voor de sfeer in de klas, eventuele pesterijen, welbevinden van de leerlingen,... 	<p><u>Schoolondersteuning</u></p> <ul style="list-style-type: none"> * Signaalfunctie naar scholen toe. * Helpen bekijken en analyseren van B-codes. <p><u>Medisch</u></p> <ul style="list-style-type: none"> * Alertheid rond afwezigheid op medisch onderzoek. * Bij voorbereiding medisch onderzoek nakijken of er een bezorgdheid is rond afwezigheden en dit indien mogelijk bespreekbaar maken <p><u>Professionalisering</u></p> <ul style="list-style-type: none"> * CLB-medewerkers nemen deel aan vorming betreffende problematieken bij afwezigheden * kennis van de sociale kaart en het netwerk waar kan beroep op gedaan kan worden

<p>* Leerkracht signaleert zorgen aan zoco/In beg.</p> <p><u>Zorgen voor een goed schoolbeleid</u></p> <ul style="list-style-type: none"> * Ouders opbellen vanaf 1^e dag afwezigheid waarbij ouders zelf niet opbellen. * Alertheid bij jonge kleuters rond kleuterparticipatie. Dit ook melden aan CLB. * Een goed registratiesysteem om aan/afwezigheden bij te houden. * Analyse van B-codes. <p><u>Aandacht hebben voor het socio-emotionele aspect</u></p> <ul style="list-style-type: none"> * Bindend schoolklimaat. Ervoor zorgen dat leerlingen zich niet uitgesloten voelen. * Vertrouwen opbouwen in een veilige omgeving (structuur, voorspelbaar) * Bouwen aan zelfvertrouwen en een positief zelfbeeld * Inzicht krijgen en geven in omgangs - vormen, waarden, normen * Tijd nemen om de leerling in zijn context te leren kennen 	
--	--

FASE 1

School	CLB
<ul style="list-style-type: none"> * School registreert de afwezigheden van de leerling * Er is aandacht voor dixit-attesten of geantedateerde attesten * School brengt ouders/leerling op de hoogte van afwezigheid en bevraagt de reden hiervan en brengt waar nodig (zeker vanaf 5 B-codes) de samenwerking met het CLB + het inlichten van het CLB ter sprake * Overleg met CLB omtrent afwezigheden op een daartoe voorziene spijbelcel of tijdens het overleg leerlingenbegeleiding * Afstemming rond wie doet wat, in eerste instantie neemt de school regie/opvolging in handen * Waar nodig wordt spijbelpolitie ingeschakeld 	<ul style="list-style-type: none"> * CLB is aanwezig op een spijbelcel of een overleg leerlingenbegeleiding waar afwezigheden besproken worden * Bekijken CLB-dossier of er in het verleden gelijkaardige signalen waren – beeldvorming leerling/context/situatie * Gesprek met leerling/ouders helpen voorbereiden: hoe kan je het aanbrengen, wat zijn mogelijke moeilijkheden,... * Netwerkfunctie (bv. brugfiguren die een rol kunnen spelen, ...) * Bij afwezigheden van medische aard overleg met verpleegkundige/arts

FASE 2

School	CLB
<ul style="list-style-type: none"> * school houdt de afwezigheden strikt bij * vanaf 30 B-codes melding aan Agentschap onderwijs en communicatie * inschatting maken zorgwekkend dossier * bekijken hoe de leerling op school zijn schoolloopbaan toch succesvol kan afronden 	<ul style="list-style-type: none"> * opstart handelingsgericht traject * grondige intake/verkenning met alle partijen, waar nodig gebruik tolkdienst * draaischijffunctie: contact met betrokken diensten/huisarts/... * transparantie naar ouders/school toe. * indien zinvol opstart NAFT/groene zorg * inschatting opmaak zorgwekkend dossier * indien nodig opmaak M-document

